

UCHWAŁA NR IV/26/2024
RADY GMINY ŻELECHLINEK

z dnia 12 sierpnia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej w Gminie Żelechlinek na lata 2024 - 2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 609, poz. 721) w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz.424, poz. 834) **uchwała się, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Żelechlinek na lata 2024 - 2030 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Żelechlinek.

§ 3. Traci moc Uchwała Nr II/8/2024 Rady Gminy Żelechlinek z dnia z dnia 22 maja 2024 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Żelechlinek na lata 2024 – 2030.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 5. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy w Żelechlinku, a także zamieszczenie jej treści w Biuletynie Informacji Publicznej.

Przewodnicząca Rady Gminy
Żelechlinek

Diana Anna Mucha

Załącznik do uchwały Nr IV/26/2024
Rady Gminy Żelechlinek
z dnia 12 sierpnia 2024 r.

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej
oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Żelechlinek na lata 2024 - 2030**

Żelechlinek 2024

SPIS TREŚCI:

I. WPROWADZENIE

II. PODSTAWY PRAWNE

III. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

IV. ANALIZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE ŻELECHLINEK

V. ANALIZA SWOT

VI. ZASOBY INSTYTUCJONALNE

VII. ADRESACI PROGRAMU

VIII. REALIZACJA CELÓW PROGRAMU

IX. MONITORING I EWALUACJA

X. SPODZIEWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

XI. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

XII. FINANSOWANIE PROGRAMU

I. WPROWADZENIE

Na mocy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 424, poz. 834) wszystkie gminy w Polsce zobligowane są do tworzenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, której celem jest zmniejszenie zjawiska przemocy a także pogłębienie świadomości społecznej.

Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie. Dotyka rodzin o różnym statusie społecznym i należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych i szkodliwych społecznie. Choć przemoc istniała od zarania dziejów we wszystkich kulturach i religiach, to właśnie obecnie obserwujemy zjawisko swoistego rozkwitu, eskalacji przemocy, a jednocześnie wzrastającego nią zainteresowania. Z badań dotyczących rodziny, a także obserwacji życia społecznego wynika, że ludzie bardzo niechętnie przyznają się do przemocy wewnątrz rodziny. Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc domowa jest zjawiskiem powszechnym. Jest bardzo poważnym i drażliwym problemem, który występuje od wielu lat na terenie naszego kraju. Przemoc domowa w wielu środowiskach niestety nadal traktowana jest jako temat wstydlivy, upokarzający, a informacje o tym zjawisku nie opuszczają „czterech ścian”, w których często wielokrotnie dochodzi do rodzinnych dramatów.

Należy pamiętać, że rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka. Kształtującym jego osobowość, poglądy, system wartości. Rodzice czy opiekunowie są jedynym i podstawowym wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami. Powinny one opierać się na miłości, wzajemnym szacunku oraz zrozumieniu. Jeżeli w/w relacje w rodzinie są zaburzone wówczas dochodzi do dezorganizacji rodziny, która nie jest w stanie wypełniać podstawowych funkcji i zadań, role w rodzinie ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, może stać się towarem sprzedawanym w licznych programach telewizyjnych, główną atrakcją filmów czy gier komputerowych, który ma swojego „odbiorcę” wśród niemal wszystkich grup wiekowych.

Na zjawisko przemocy domowej można spojrzeć z wielu perspektyw, ponieważ zajmuje się nią szereg dyscyplin naukowych, takich jak: psychologia, pedagogika, prawo, socjologia, polityka społeczna itp. Precyzyjne zdefiniowanie tego zjawiska nastęrcza wielu problemów interpretacyjnych. Przemoc domową można oceniać w kategoriach prawnych, moralnych, psychologicznych i społecznych. Pomimo tego, iż przemoc domowa jest problemem trudnym do zdiagnozowania, to zdaniem specjalistów – rozmiary i szkodliwość zjawisk związanych z przemocą domową wskazują, że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce. Wymaga on podjęcia szerokiego, dobrze zorganizowanego, zaplanowanego na kilka lat programu przeciwdziałania przemocy.

II. PODSTAWY PRAWNE

Podstawowym dokumentem regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 424, poz. 834). Definiuje ona pojęcie przemocy domowej, określa zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Określa zasady postępowania wobec osób doznających przemocy oraz wobec osób stosujących przemoc domową.

Samorząd gminny działając zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 424, poz. 834) ma za zadanie m.in. tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- a) opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- b) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- c) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia;
- d) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Pozostałe akty prawne wspomagające podejmowanie działań na rzecz osób dotkniętych przemocą domową i osób stosujących przemoc domową to:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz.U z 2024 r. poz. 609, poz.721);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz.U z 2023 r. poz. 901; zm. wyn. z 2023 r. poz. 535, poz. 1693; poz. 1938, poz. 2760; zm. wyn. z 2022 r. 2754; z 2024 r. poz. 743, poz. 859);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U z 2024 r. poz. 177; zm. wyn. z 2023 r. poz. 818; z 2024 r. poz. 742, poz. 743; M.P. z 2024 r. poz. 230);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151; M.P. z 2024 r. poz. 93);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty„ oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 poz. 1870);
- Uchwała Nr LV/372/2023 Rady Gminy Żelechlinek z dnia 27 września 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego (Dziennik Urzędowy Województwa Łódzkiego Łódź, z dnia 18 października 2023 r. poz. 8558).

III. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 424, poz. 834) definiuje przemoc domową jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Ograniczającą lub pozbawiającą tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej. Naruszenie prywatności tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia, udręczenia w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeksu Karnego (t. j. z 2024 r. poz. 17; zm. wyn. z 2022 r. poz. 2600; z 2023 r. poz. 1963). Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeksu Karnego (t. j. z 2024 r. poz. 17; zm. wyn. z 2022 r. poz. 2600; z 2023 r. poz. 1963).

Osobą doznającą przemocy domowej może być każdy, szczególnie:

- współmałżonkowie lub partnerzy (najczęściej kobiety),
- dzieci,
- osoby starsze,
- osoby chore i niepełnosprawne.

Cykle przemocy:

1. Faza narastania napięcia – początkiem cyklu jest zwykle wyczuwalny wzrost napięcia, narastają sytuacje konfliktowe.

2. Faza ostrej przemocy – następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, może dokonać strasznych czynów nie zwracając uwagi na krzywdę innych.

3. Faza miodowego miesiąca – to czas skruchy i okazywania miłości. Osoba stosująca przemoc zaczyna dostrzegać to, co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, przeprosza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Pozwala osobom doznającym przemocy uwierzyć, że teraz będzie inaczej.

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc domowa przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną.

Rodzaje przemocy:

1. Przemoc fizyczna – jej celem jest zadanie osobie doznającej przemocy bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia.

2. Przemoc seksualna – to zachowanie zmuszające osobę doznającą przemocy do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności.

3. Przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości osoby doznającej przemocy, wzbudzanie w niej strachu.

4. Przemoc ekonomiczna – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie osoby doznającej przemocy od osoby stosującej przemoc domową.

5. Zaniedbanie – to ciągle niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

6. Cyberprzemoc - naruszenie prywatności osoby, wzbudzenie poczucia zagrożenia, poniżenie, udręczenie, za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Na występowanie zjawiska przemocy domowej ma wpływ wiele różnych czynników. Prawdopodobieństwo jej wystąpienia zwiększają następujące czynniki:

- normy społeczne i kulturowe - w wielu środowiskach wciąż istnieje silne przekonanie o prawie rodziców do dominacji nad dziećmi, dominacji mężczyzn nad kobietami; nadal utrwalany jest wzorzec męzczyzny silnego i przebojowego, mężczyzna ma być zdobywcą, a kobieta powinna być mu uległa; istnieje przyzwolenie na stosowanie kar cielesnych wobec dzieci; istotną siłą posiadają również normy związane z prywatnością rodziny,
- status ekonomiczny – stres związany ze zbyt niskimi zarobkami, czy zagrożenie utratą pracy,
- alkoholizm – nadmierne spożywanie alkoholu; alkohol ogranicza możliwość kontroli własnego zachowania, zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem, powoduje zaburzenia percepcji i oceny rzeczywistości,
- dziedziczenie wzorca przemocy – bycie osobą doznającą lub świadkiem przemocy domowej w dzieciństwie zwiększa prawdopodobieństwo stosowania przemocy w życiu dorosłym,
- osobowość osoby doznającej przemocy – tzw. dezadapcyjność, czyli brak zdolności jednostki do przystosowania się do zmieniających się warunków środowiskowych i utrzymywania optymalnego poziomu funkcjonowania psychospołecznego; jej przejawem są następujące cechy: przekonanie jednostki, że jest poza społecznością, nie jest jej częścią, lęk przed niepowodzeniami, pesymistyczna wizja przyszłości, brak wiary we własne możliwości, przekonanie, że nie mam na nic wpływu, że wszystko zależy od warunków zewnętrznych, poczucie osamotnienia, rezygnacja, zobojętnienie, nieśmiałość w kontaktach z innymi, sztuczność, nieszczerść,
- osobowość sprawcy - chęć dominacji, wrodzona lub nabyta skłonność do agresji, nieufność, zazdrość, brak empatii, niska wrażliwość, niskie poczucie własnej wartości, obawa przed odrzuceniem i utratą rodziny.

Przemoc domowa jest zjawiskiem wysoce szkodliwym dla osoby jej doświadczającej. Oprócz szkód fizycznych w postaci obrażeń ciała, które występują bezpośrednio po akcie przemocy fizycznej lub seksualnej, powoduje również szkody psychiczne, które pojawiają się z czasem i wymagają długotrwałego i profesjonalnego leczenia.

IV. ANALIZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE ŻELECHLINEK

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy domowej.

W Gminie Żelechlinek zjawisko przemocy domowej występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu, niskimi dochodami. Przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny. Przypadki przemocy domowej są w ostatnim okresie coraz częściej ujawniane. Zauważa się, że dotychczasowe działania informacyjne prowadzone w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Żelechlinek skutkują z jednej strony zmianą świadomości społecznej, co przejawia się większą gotowością osób doznających przemocy domowej do ujawniania takich spraw, a z drugiej strony wiążą się z większym profesjonalizmem przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy. Należy jednak zaznaczyć, że pomimo większej świadomości społecznej, tylko bardzo zdeterminowane osoby doznające przemocy domowej decydują się na jej przerwanie i zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom.

Strategicznym podmiotem zajmującym się przeciwdziałaniem przemocy domowej na terenie Gminy Żelechlinek jest Gminny Zespół Interdyscyplinarny, którego podstawowym celem jest prawidłowa współpraca służb na rzecz osób uwikłanych w przemoc domową i budowanie lokalnego systemu wsparcia instytucji i służb dla wypracowania formuły skuteczniejszej współpracy przedstawicieli różnych grup zawodowych pracujących w Gminie Żelechlinek, w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. W celu rozwiązania problemów związanych z wystąpieniem przemocy domowej w indywidualnych przypadkach w/w Zespół tworzy grupy diagnostyczno-pomocowe.

Zadaniem Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej;
- 2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- 3) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową;
- 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 5) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową;
- 6) omawianie bieżących problemów wymagających rozstrzygnięcia Zespołu.

Trudno ocenić skalę przemocy domowej, najlepiej obrazującą to statystyki opracowane na podstawie danych Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego zebrane w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Liczba założonych Niebieskich Kart w latach 2019 - 2023.

Instytucja zakładająca „Niebieskie Karty”	Liczba Niebieskich Kart przekazanych do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego				
	2019	2020	2021	2022	2023
Rok					
Razem	5	8	3	5	1
Policja	4	8	3	4	1
GOPS	0	0	0	1	0
Oświata	0	0	0	0	0
Służba zdrowia	0	0	0	0	0
GKRPA	1	0	0	0	0

Źródło: Sprawozdania MPiPS-03 Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żelechlinku.

Z danych Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że zjawisko przemocy domowej w Gminie Żelechlinek maleje.

Z posiadanych danych wynika, że najbardziej aktywna w identyfikacji zjawiska przemocy domowej jest Policja. Funkcjonariusze Policji z uwagi na bezpośredni kontakt z rodzinami, często w momencie ujawnienia przemocy prawidłowo wdrażali procedurę „Niebieskiej Karty”, co pozwoliło na rozpoczęcie konkretnych działań pomocowych wobec rodzin, gdzie zostało ujawnione zjawisko przemocy domowej. Podobnie wysoką aktywność w tym zakresie wykazują pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żelechlinku, którzy dzięki systematycznej pracy socjalnej z klientami często prawidłowo diagnozują problem przemocy domowej i wdrażają procedurę „Niebieskiej Karty”. Dane te jednak nie oddają w pełni obrazu przemocy na terenie Gminy Żelechlinek. Zjawisko to jest powszechne, jednak nie zawsze jest ujawniane, co utrudnia rozpoznanie i przeciwdziałanie. W ostatnim czasie zauważalna jest tendencja spadkowa osób szukających wsparcia i pomocy w sytuacjach przemocy domowej dlatego też, liczba „Niebieskich Kart” maleje. Założenie „Niebieskiej Karty” powoduje konieczność zwołania grupy diagnostyczno-pomocowej w celu podjęcia działań dotyczących rozwiązywania indywidualnych problemów związanych z występowaniem przemocy domowej.

Dane statystyczne dotyczące działań Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Żelechlinku i grup roboczych oraz diagnostyczno-pomocowych w latach 2019 – 2023 na terenie Gminy Żelechlinek.

ROK	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba rodzin objętych pomocą GZI w Żelechlinku	4	6	7	6	4
Liczba posiedzeń GZI w Żelechlinku	4	3	4	4	4
Liczba utworzonych grup roboczych	2	1	1	1	1
Liczba posiedzeń grup	5	4	2	4	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Z analizy danych statystycznych wynika, że w przeważającej większości osobami narażonymi na doznawanie przemocy są kobiety, natomiast mężczyźni zazwyczaj wskazywani są jako osoby stosujące przemoc. Głównym czynnikiem wyzwalającym przemoc domową jest nadużywanie alkoholu. Ze statystyk Komisariatu Policji w Czerniewicach wynika, że najczęściej osobami stosującymi przemoc na terenie Gminy Żelechlinek są mężczyźni pod wpływem alkoholu, którzy doprowadzili do konfliktów i destabilizacji życia rodzinnego. Najwięcej jest założonych „Niebieskich Kart” podczas interwencji domowych.

Zdiagnozowane problemy w tych rodzinach to przede wszystkim:

- konflikty rodzinne,
- stosowanie przemocy wobec dzieci,
- stosowanie przemocy przez jednego z małżonków (partnerów).

Na terenie naszej gminy każdego roku przybywa rodzin, gdzie świadkami przemocy domowej są małoletnie dzieci i zarazem są one osobami doznającymi przemocy domowej. W związku z powyższym często występują u nich zaburzenia emocjonalne, problemy wychowawcze czy trudności w szkole. Takie dzieci przejawiają wiele negatywnych uczuć takich jak: lęk, wstyd, poczucie winy. Nie potrafią nawiązać porozumienia z rówieśnikami, są zamknięte w sobie, nie mają przyjaciół, są nerwowi i agresywni w zachowaniu.

Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żelechlinku wynika, iż na przełomie lat maleje liczba osób zgłoszonych na GKRPA.

Rok	2019	2020	2021	2022	2023
Ilość osób zgłoszonych na GKRPA	4	6	8	5	3
Ilość wniosków do Sądu	1	1	3	6	3
Ilość opinii biegłych w zakresie uzależnienia	2	4	6	3	3

Problem alkoholowy jest jednym z głównych czynników przyczyniającym się do agresywnych zachowań. W tych przypadkach konieczne jest by osoby stosujące przemoc w pierwszej kolejności podjęły leczenie odwykowe, a w późniejszym czasie aktywnie uczestniczyły w programie korekcyjno-edukacyjnym organizowanym przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

Podejmowane dotychczas działania potwierdzają ich skuteczność zarówno w sferze udzielania profesjonalnej pomocy jak również w sferze działań prewencyjnych. Podstawę programu stanowi podejście interdyscyplinarne, zgodnie z którym wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów z różnych dziedzin, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji. Jednocześnie należy stwierdzić malejącą liczbę interwencji domowych i prowadzenie w ich wyniku procedury "Niebieska Karta". Coraz więcej osób korzysta z oferty Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żelechlinku dającej możliwość skorzystania z pomocy pracownika socjalnego, z porady psychologa działającego w Punkcie Konsultacyjnym i w Publicznej Szkole Podstawowej w Żelechlinku.

Osoby doznające przemocy domowej najczęściej ukrywają fakt bicia i wykorzystywania przed otoczeniem, rzadko również decydują się na fachową pomoc którejś z zajmujących się tym problemem instytucji. Z analizy poniższych danych wynika, iż coraz więcej osób decyduje się na korzystanie ze wsparcia psychologicznego jako jednej z form sprzyjającej zmianie postaw wobec przemocy oraz jako formy radzenia sobie w trudnych sytuacjach kryzysowych, a zwłaszcza w sytuacji przemocy domowej.

Osoby doznające przemocy były objęte następującymi formami pomocy:

Rok	2019	2020	2021	2022	2023
Pomoc medyczna	0	0	0	0	0
Pomoc psychologiczna	9	17	19	13	7
Pomoc socjalna	9	17	19	13	7

Źródło : Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Rodziny dotknięte przemocą mogą korzystać także z pomocy psychologa, prawnika i terapeuty uzależnień w Ośrodku Interwencji Kryzysowej działającym przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Tomaszowie Mazowieckim.

Sytuacja w rodzinach dotkniętych przemocą na bieżąco jest monitorowana przez pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żelechlinku i dzielnicowych Komisariatu Policji w Czerniewicach.

W 2023 roku dzielnicowi dokonywali wizyt w środowisku, gdzie dochodziło do przemocy. W ramach procedury „Niebieska Karta” uczestniczyli w spotkaniach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych oraz diagnostyczno-pomocowych. Dzielnicowi w 2023 roku nie składali wniosku o skierowanie na leczenie do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żelechlinku. Każdorazowo dzielnicowi podczas wizyt w rodzinie w ramach toczącej się procedury „Niebieska Karta” informowali osobę doznającą przemocy domowej o możliwości skorzystania z pomocy ośrodków wyspecjalizowanych. Natomiast osoby stosujące przemoc domową informowano o możliwości uczestnictwa w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych. W 2023 roku nie odnotowano sytuacji, w której doszłoby do odebrania dzieci w rodzinie związanej z bezpośrednim zagrożeniem życia i zdrowia w związku z przemocą na terenie Gminy Żelechlinek. W ramach działań profilaktycznych w roku 2023 dzielnicowi spotykali się z mieszkańcami Gminy. W trakcie tych spotkań poruszano kwestię pomocy rodzinie w zakresie: zapobiegania, reagowania oraz łagodzenia skutków występowania różnego rodzaju form przemocy.

Rodziny doświadczające przemocy domowej korzystają z pomocy finansowej tutejszego Ośrodka oraz wsparcia emocjonalnego ze strony pracowników socjalnych w ramach pracy socjalnej. Osoby doznające przemocy domowej mają możliwość uczęszczać na darmowe spotkania z psychologiem zatrudnionym w Punkcie Konsultacyjnym w Żelechlinku.

Na terenie Gminy Żelechlinek nie działa darmowy punkt pomocy prawnej. Osoby zainteresowane taką pomocą mogą z niej skorzystać w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Tomaszowie Mazowieckim lub w punkcie konsultacyjnym na terenie sąsiednich gmin np. Lubochni.

Na podstawie informacji uzyskanych od nauczycieli i pedagoga szkolnego wynika, że wśród uczniów szkół podstawowych podczas przerw lekcyjnych zdarzały się akty przemocy fizycznej (popychanie, podcinanie nóg, niszczenie własności, kopanie, plucie, szarpanie, bójki) oraz werbalnej (wulgarne słownictwo, przezywanie, wyśmiewanie, grożenie, ośmieszanie, namawianie, obrażanie, izolowanie). W ostatnim czasie w szkole z terenu Gminy Żelechlinek zauważalny jest wzrost naruszenia prywatności osoby słabszej lub wzbudzanie u niej poczucia zagrożenia, poniżenia, udręczenia zwłaszcza z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej.

Największym problemem w szkole jest używanie wulgarnego słownictwa wśród uczniów. Uczniowie mają możliwość zgłaszania występujących aktów agresji bezpośrednio do wychowawcy lub pedagoga. Można zauważyć, że zachowania agresywne u dzieci są najczęstszym sposobem rozwiązywania konfliktów w ich otoczeniu, sposobem na zdobywanie lepszej pozycji w grupie lub ochroną przed atakami innych.

Podejmowane dotychczas działania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na terenie Gminy Żelechlinek potwierdzają skuteczność zarówno w sferze udzielenia profesjonalnej pomocy jak również w sferze działań prewencyjnych. Podstawą programu jest podejście interdyscyplinarne, zgodnie z którym wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów z różnorodnych dziedzin, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji. Upublicznianie i nagłaśnianie zwalczania

zjawiska przemocy widoczne jest podczas sporządzania sprawozdań. Można wówczas stwierdzić spadek interwencji domowych policji co przyczynia się do zmniejszonej ilości zakładania „Niebieskich Kart” podczas interwencji w rodzinach.

Z analizy danych statystycznych wynika, że w przeważającej większości osobami doznającymi przemocy domowej są kobiety, osoby niepełnosprawne czy też dzieci natomiast mężczyźni wskazywani są jako osoby stosujące przemoc domową. Przemoc to najczęściej spotykana forma agresji interpersonalnej. Wciąż jednak jest to zjawisko trudne do oszacowania. Osoby doznające przemocy domowej najczęściej ukrywają fakt bicia i wykorzystywania przed otoczeniem, rzadko również decydują się na fachową pomoc którejs z zajmujących się tym problemem instytucji. Z analizy poniższych danych wynika, iż coraz więcej osób decyduje się na korzystanie ze wsparcia psychologicznego jako jednej z form sprzyjającej zmianie postaw wobec przemocy. Jest to również forma radzenia sobie w trudnych sytuacjach kryzysowych, a zwłaszcza, gdy w rodzinie nasila się zjawisko przemocy domowej. Złożoność i stopień skomplikowania formalnych jak i emocjonalnych relacji rodzinnych sprawia też, że instytucje nie są często w stanie wniknąć w dotkniętą problemem rodzinę i skutecznie interweniować w przypadku kryzysu. Incydenty przemocy wewnątrzrodzinnej są dość łatwe do ukrycia w początkowej fazie występowania. Trzeba podkreślić, iż przemoc nie jest rozwiązaniem konfliktów rodzinnych i bezpośrednia reakcja na nią, jak również długotrwałe jej skutki przyczyniają się do wewnętrznego rozbicia rodziny. Z tego powodu ważne jest by osoba doznająca przemocy domowej w miarę możliwości jak najszybciej uzyskała dostęp do profesjonalnego wsparcia psychologicznego. Coraz częściej reakcję na przemoc analizuje się w kategoriach urazu psychicznego, który czyni jednostkę bezsilną, rodzi się strach i poczucie zagrożenia.

Bardzo często wśród osób doznających przemocy domowej występuje syndrom sztokholmski. Dla osoby z zewnątrz, która nigdy nie doznała przemocy trudna jest do zrozumienia niemożność uwolnienia się od osoby stosującej przemoc domową. A zwłaszcza całkowite od niego uzależnienie. Mimo, iż wiele osób doznających przemocy domowej podjęło próbę walki, uwolnienia się od swojego oprawcy to przez wiele lat mają trudności w funkcjonowaniu. Przez wiele lat w codziennym życiu towarzyszy im lęk, mimo odseparowania się od sprawcy i braku realnego zagrożenia ze strony osoby stosującej przemoc domową. Wspominając o osobach doznających przemocy domowej nie można zapomnieć o osobach stosujących przemoc domową, dla nich również przewidziana jest pomoc psychologiczna w formie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych jak również działań terapeutycznych.

Wsparcie dla osób stosujących przemoc domową polega na:

- powstrzymaniu osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy,
- rozwijaniu umiejętności w zakresie wychowania dzieci bez używania przemocy,
- uznaniu przez osobę stosującą przemoc domową swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy,
- zdobyciu i poszerzeniu wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy domowej,
- zdobyciu umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez nasilającego się zjawiska stosowania przemocy domowej,
- uzyskanie informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

Z przedstawionych danych wynika, że następuje wzrost zainteresowania tą formą wsparcia, w szerszej perspektywie działania te, mają na celu kształtowanie prawidłowych postaw zgodnych z normami społecznymi.

Przemoc domowa na terenie Gminy Żelechlinek jest problemem społecznym, który maleje z roku na rok. Jest powiązana z nadużywaniem alkoholu, niskimi dochodami finansowymi na członka rodziny, małą świadomością społeczną. Przypadki znęcania najczęściej odbywają się w domach rodzinnych, w zamkniętych ścianach i zamkniętym kręgu osób. Praktycznie osoby doznające przemocy domowej boją się, a niejednokrotnie wstydzą się o tym mówić. Należy przypuszczać, że rzeczywista liczba osób i rodzin dotkniętych przemocą jest znacznie wyższa. Osoby doznające przemocy domowej często przez wiele lat ukrywają swój problem. Od czasu powstania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego działania podejmowane na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej są intensywniejsze i coraz bardziej skuteczne. Przemoc domowa jest ciągle dużym problemem w naszej Gminie należy zatem wzmocnić dotychczasowe działania, które powinny mieć charakter współpracy interdyscyplinarnej poszczególnych instytucji lokalnych. Efektem takiej współpracy będzie skuteczne zapobieganie, rozpoznawanie oraz przeciwdziałanie przemocy i jej skutkom.

Z uwagi na powyższe fakty konieczne jest dalsze podejmowanie działań zmierzających w kierunku edukacji społeczeństwa, dostarczając wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemami. Niezbędne jest zapewnienie profesjonalnej i skoordynowanej pomocy ze strony członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, którzy będą systematycznie pogłębiać swoją wiedzę poprzez różnego rodzaju szkolenia i dobra czy warsztaty. Bardzo ważna jest również dobra współpraca członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, dzięki której występuje płynny przepływ informacji między instytucjami.

V. ANALIZA SWOT

Na potrzeby Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dokonano analizy SWOT. Analiza dotyczy sytuacji, w jakiej obecnie znajduje się Gmina Żelechlinek. Ponadto obrazuje posiadane zasoby wewnętrzne gminy (mocne strony); infrastrukturę lokalową, potencjał zasobów ludzkich i partnerstwo lokalne oraz braki posiadanego potencjału rozwojowego w kierunku stworzenia efektywnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej (słabe strony).

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Istniejące zaplecze instytucjonalne oraz gotowość i umiejętność współpracy (pracowników socjalnych, policjantów, kuratora, pedagoga szkolnego). 2. Dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych. 3. Doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników instytucji działających na rzecz pomocy rodzinie. 4. Działalność Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej i realizacja procedury „Niebieskie Karty”. 5. Gotowość instytucji do wdrażania nowych form współpracy, szukania nowych rozwiązań. 6. Zwiększająca się świadomość społeczna. 7. Udzielanie pomocy psychologicznej dzieciom, dorosłym, osobom doznającym przemocy domowej i świadkom przemocy domowej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak wystarczającej infrastruktury mieszkaniowej, która umożliwiłaby skuteczne odseparowanie osób stosujących przemoc domową od osób jej doznających. 2. Małe zaangażowanie społeczności lokalnej. 3. Stereotypy związane ze zjawiskiem przemocy domowej. 4. Brak programów wspierających dla osób doznających przemocy domowej i świadków przemocy domowej. 5. Małe zainteresowanie programami korekcyjno-edukacyjnymi dla osób stosujących przemoc domową. 6. Ograniczony dostęp do poradnictwa specjalistycznego tj. terapeuty rodzinnego, mediatora. 7. Brak grup samopomocowych/grup wsparcia. 8. Opór do wszczynania procedury „Niebieskie Karty” przez służbę zdrowia i oświatę w przypadku podejrzenia stosowania przemocy. 9. Niewystarczający przepływ informacji między instytucjami. 10. Obciążenie emocjonalne osób pracujących z rodzinami, zwiększające się prawdopodobieństwo wystąpienia wypalenia zawodowego.
Szanse	Zagrożenia

<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmiany prawne umożliwiające skuteczne formy niesienia pomocy. 2. Świadczenie kompleksowej i zintegrowanej pomocy dla osób doświadczających przemocy domowej oraz świadków przemocy domowej. 3. Zindywidualizowane podejście do interwencji. 4. Zmiana postaw i świadomości mieszkańców Gminy Żelechlinek wobec zjawiska przemocy. 5. Stale doksztalająca się kadra służb działających na rzecz pomocy rodzinie. 6. Uczestnictwo w spotkaniach zewnętrznych poświęconych tematyce przeciwdziałania przemocy domowej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Obecny system prawny. 2. Negatywne wzorce zachowań społecznych. 3. Bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu problemów. 4. Zasądzanie zbyt niskich kar w stosunku do osób stosujących przemoc domową, w konsekwencji rosnące poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc domową. 5. Problem uzależnienia od alkoholu w rodzinie. 6. Zbyt niskie uprawnienia służb. 7. Brak konsekwentnych procedur dotyczących osób stosujących przemoc domową.
---	---

Dokonana diagnoza i analiza SWOT pozwoliła na opracowanie programu przeciwdziałania przemocy domowej, który jest bardzo ważny z punktu widzenia udrożnienia przepływu informacji działającymi na rzecz osób i rodzin dotkniętych przemocą domową, podejmowania skoordynowanych działań przez poszczególne instytucje, wzmocnienie systemu przeciwdziałania przemocy domowej oraz podejmowanie skutecznych i kompleksowych działań na rzecz osób doświadczających przemocy domowej.

VI. ZASOBY INSTYTUCJONALNE

1. Zasoby ludzkie - specjaliści różnych dziedzin.

2. Zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy domowej oraz instytucje pełniące funkcję wspierającą:

- a) Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Żelechlinku;
- b) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żelechlinku;
- c) Komisariat Policji w Czerniewicach;
- d) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żelechlinku;
- e) Publiczna Szkoła Podstawowa w Żelechlinku;
- f) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Żelechlinku;
- g) „Zdrowie - Świadczenie Pielęgniarskie” w Żelechlinku;
- h) Stowarzyszenie Aktywni dla Gminy Żelechlinek;
- i) Kościół Parafialny w Żelechlinku;
- j) Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Starostwie Powiatowym w Tomaszowie Mazowieckim;
- k) Prokuratura Rejonowa w Tomaszowie Mazowieckim;
- l) Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim;
- m) Organizacje pozarządowe;
- n) Gminny Dom Kultury w Żelechlinku;
- o) Inne (Punkt Konsultacyjny w Żelechlinku).

VII. ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do:

- mieszkańców Gminy Żelechlinek, w tym osób zagrożonych przemocą domową;
- osób, które dotknięte zostały przemocą domową;
- osób, które stosują przemoc domową;
- świadków przemocy domowej;

- osób zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

VIII. REALIZACJA CELÓW

Cel główny Programu

Celem głównym Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Żelechlinek na lata 2024 – 2030 jest zwiększenie skuteczności działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz zmniejszenie zjawiska przemocy domowej w Gminie Żelechlinek.

Cele szczegółowe Programu:

1. Profilaktyka i edukacja społeczna w zakresie zjawiska przemocy domowej.
2. Podejmowanie działań w zakresie ochrony i udzielenia pomocy osobom doznającym przemocy domowej.
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.
4. Podnoszenie kompetencji przedstawicieli służb i instytucji podejmujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

CEL 1. Profilaktyka i edukacja społeczna w zakresie zjawiska przemocy domowej.

Zadania	Realizatorzy/ partnerzy	Czas realizacji	Wskaźniki
1.1. Współpraca służb i instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. 1.2. Organizowanie spotkań i prac Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego. 1.3. Wymiana informacji i doświadczeń między podmiotami realizującymi procedurę „Niebieskie Karty”.	-GOPS, -PSP, -GKRPA, -GZI, -NZOZ, -KP, -Kuratorzy.	2024-2030 - praca ciągła -na bieżąco - praca ciągła	- liczba spotkań - liczba spotkań - liczba spotkań
2. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców. (na stronach internetowych, tablicach ogłoszeń, dystrybucja ulotek, broszur)	-GOP,S -PSP, -GKRPA, -GZI, -NZOZ.	2024-2030 - praca ciągła	- liczba informacji, ulotek, broszur
3. Realizacja programów edukacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych na temat wyrażania uczuć, asertywności, komunikacji, rozwiązywania problemów bez przemocy: - Organizacja warsztatów, pogadanek, spektakli profilaktycznych, - Wspieranie różnych form pomocy spędzania wolnego czasu promujących zachowania nieagresywne.	-GOPS, -PSP, -GKRPA, -GZI, -GDK.	2024-2030 - na bieżąco - praca ciągła	- liczba programów profilaktycznych
4. Promowanie zachowań nieagresywnych i społecznie pożądanych wśród dzieci i młodzieży - Organizacja i wspieranie przedsięwzięć umożliwiających rodzinie wspólne spędzanie czasu wolnego.	GOPS, -PSP, -GKRPA, -GZI, -GDK.	2024-2030 - praca ciągła	- liczba przedsięwzięć, spotkań, spektakli

CEL 2. Podejmowanie działań w zakresie ochrony i udzielenia pomocy osobom doznającym przemocy domowej.

Zadania	Realizatorzy/ partnerzy	Czas realizacji	Wskaźniki
2.1 2.1. Pomoc osobom doznającym przemocy domowej poprzez zapewnienie ciągłości pracy Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego. - Praca z rodzinami gdzie jest podejrzenie stosowania przemocy domowej.	- GOPS, -GZI.	2024-203 - praca ciągła	-liczba rodzin objętych pomocą GZI
2.2. Praca z osobami doświadczającymi przemocy domowej. Realizacja procedury „Niebieskie Karty” - Powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych, - Zwoływanie posiedzeń GZI i grup diagnostyczno-pomocowych.	-GOPS -GZI,	2024-2030 - na bieżąco	- liczba posiedzeń GZI - liczba spotkań grup diagnostyczno-pomocowych
2.3. Poradnictwo specjalistyczne: prawne, socjalne, terapeutyczne, medyczne dla osób, które doznały przemocy. - Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych, - Udzielanie indywidualnych porad przez prawnika, służbę zdrowia.	- GOPS - GKRPA -GZI, -NZOZ, -OIK.	2024-2030 -praca ciągła	- liczba osób, którym udzielono pomocy - liczba osób, które skorzystały z pomocy danego specjalisty
2.4. Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej poprzez kierowanie do specjalistycznych ośrodków wsparcia.	-GOPS -PSP, - GKRPA, -GZI, -NZOZ, - OIK.	2024-2030 - na bieżąco	- liczba osób skierowanych do ośrodków wsparcia
2.5. Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12 a Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej	-GOPS, -PSP, -GZI, -NZOZ, -Kuratorzy; -KP.	2024-2030 - w zależności od potrzeb	- liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą,
2.6. Realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej osobom doznającym przemocy domowej.	-GOPS, -PSP, - GKRPA, -GZI, -NZOZ, -OIK.	2024-2030 - na bieżąco - praca ciągła	- liczba zrealizowanych programów profilaktycznych - liczba osób korzystających z pomocy psychologa

CEL 3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

Zadania	Realizatorzy/ partnerzy	Czas realizacji	Wskaźniki
3.1. Podejmowanie działań wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy w ramach procedury „Niebieskie Karty” - Stosowanie procedury „Niebieskie Karty”, - Informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy, o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziału w programach oddziaływań	-GOPS -PSP, -GKRPA -GZI, -NZOZ, -KP	2024-2030 na bieżąco	- liczba wypełnionych „Niebieskich Kart” - liczba przygotowanych i udostępnionych materiałów informacyjnych

korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.			
3.2. Izolowanie osób stosujących przemoc domową od osób doznających przemoc domową - Monitorowanie sytuacji rodziny dotkniętej przemocą domową.	- GOPS - KP -GZI,	2024-2030	- liczba wystawionych zakazów zbliżania przez policję i Sąd
3.3. Udzielanie informacji osobom stosującym przemoc domową na temat programów korekcyjno-edukacyjnych. - Informowanie osób stosujących przemoc domową o możliwości udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Tomaszowie Mazowieckim.	-GOPS -PSP, -GKRPA -GZI, -NZOZ, -Kuratorzy	2024-2030 - na bieżąco	- liczba osób, którym udzielono informacji
3.4. Przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi substancji psychoaktywnych stosującymi przemoc domową.	-GOPS -PSP, - GKRPA -GZI, -NZOZ,	2024-2030 - na bieżąco	- liczba rozmów
3.5. Kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o zastosowanie obowiązku podjęcia leczenia odwykowego. - Zgłaszanie osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej i nadużywających alkoholu na Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz na leczenie odwykowe, - Kierowanie wniosków do Sądu o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej i nadużywających alkoholu, - Udzielanie pomocy terapeutycznej osobom podejrzanych o stosowanie przemocy domowej i nadużywającym alkoholu.	- GOPS - GKRPA -GZI, -KP - Kuratorzy	2024-2030 - na bieżąco - w zależności od potrzeb - na bieżąco - praca ciągła	- liczba wniosków do GKRPA, - liczba skierowanych osób na leczenie odwykowe, - liczba wniosków do Sądu, - liczba osób, którym udzielono pomocy terapeutycznej,

CEL 4. Podnoszenie kompetencji przedstawicieli służb i instytucji podejmujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Zadania	Realizatorzy/ partnerzy	Czas realizacji	Wskaźniki
4.1. Podnoszenie kompetencji przedstawicieli służb i instytucji podejmujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.	- GOPS - GZI,	2024-2030 - na bieżąco	- liczba szkoleń, warsztatów

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 będzie realizowany na terenie Gminy Żelechlinek. Wdrażanie programu rozpocznie się po jego uchwaleniu przez Radę Gminy Żelechlinek i będzie kontynuowane do 2030 roku.

Zadania zaplanowane do realizacji w ramach programu będą wdrażane w formie ciągłej.

IX. MONITORING I EWALUACJA

Koordynatorem realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Żelechlinek na lata 2024 - 2030 będzie Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żelechlinku. Proces monitoringu i ewaluacji Programu będzie polegał na zbieraniu i analizowaniu informacji oraz będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami. Monitorowanie i ewaluacja realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację, która będzie dotyczyć danych uzyskanych na koniec każdego roku realizacji Programu t. j:

1. Instytucji pomagających osobom stosującym przemoc domową.
2. Form udzielanej pomocy osobom doznającym przemocy domowej.
3. Form działań kierowanych do osób stosujących przemoc domową.

Wskaźnikami ewaluacji Programu będą:

1. Liczba „Niebieskich Kart”, które wpłynęły do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego.
2. Liczba grup diagnostyczno-pomocowych powołanych w ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty”.
3. Liczba interwencji domowych z powodu przemocy domowej.
4. Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej.
5. Liczba osób stosujących przemoc domową.
6. Liczba osób stosujących przemoc domową pod wpływem alkoholu.

Ewaluacja pozwoli na:

- zwiększenie dostępności działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej,
- dostosowanie form wsparcia do potrzeb i problemów istniejących w Gminie Żelechlinek.

X. SPODZIEWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

1. Zwiększenie świadomości wśród lokalnej społeczności.
2. Zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w problematykę przeciwdziałania przemocy domowej.
3. Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy.
4. Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy domowej.
5. Spadek liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie.
6. Usprawnienie systemu oddziaływań na osoby stosujące przemoc domową.

XI. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Żelechlinek na lata 2024 – 2030 podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Koordynatora Programu.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żelechlinku do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Gminy Żelechlinek sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Żelechlinek na lata 2024 - 2030.

XII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Żelechlinek na lata 2024 – 2030 są: środki własne z budżetu Gminy Żelechlinek - zapisane w budżecie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w w Żelechlinku oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żelechlinku.

Zadania Programu mogą być również finansowane z funduszy strukturalnych programów wspólnotowych Unii Europejskiej, grantów i dotacji konkursowych oraz z budżetów poszczególnych jednostek zaangażowanych w realizację Programu. Koszt realizacji zadań w ramach Programu w 2024 roku wyniesie 2 000,00 zł.

PODSUMOWANIE

Intencją tego programu jest dążenie do integracji i aktywizacji specjalistów i instytucji w obrębie poszczególnych jego zadań w celu skuteczniejszej i kompleksowej pomocy osobom doznającym przemocy domowej z jednoczesnym, pakietem działań, adresowanych do osób stosujących przemoc domową.

Problemu przemocy domowej nie rozwiąże się w wyniku jednostronnie podjętych działań, np. tylko spotkań z psychologiem lub prawnikiem czy też odseparowaniem osoby stosującej przemoc. Zapobieganie i zwalczanie przemocy domowej powinno opierać się na:

- Interdyscyplinarności działań instytucji zajmujących się zapobieganiem występowaniu przemocy.
- Informowaniu społeczeństwa.
- Profesjonalizmie osób pomagających.
- Stałym podnoszeniu kwalifikacji pracowników realizujących działania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej.

W pomocy rodzinom, w których występuje przemoc, jest niezwykle istotne, aby interwencja pociągała za sobą dalsze działania. Ważne jest, aby odpowiednie służby i instytucje podejmowały dalsze kroki jak najszybciej, zmierzające do trwałego zatrzymania przemocy domowej.

Jeżeli to nie nastąpi to dla osoby krzywdzącej będzie to informacja: tak może być (nic się nie dzieje dalej, nie ma konsekwencji, więc nic takiego strasznego nie zrobiłem/am). Celem pomocy w kryzysie jest rozpoznawanie najpilniejszych potrzeb rodziny (np. zdrowotnych, bytowych, prawnych, psychologicznych, itp.), pomoc w ich zaspokajaniu, oraz budowanie systemu wsparcia dla tej rodziny - zgodnie z potrzebami, w oparciu o odpowiednie służby i instytucje. Pomoc i wsparcie w przypadku przemocy domowej wymaga współpracy wielu służb i specjalistów.

Uzasadnienie

wprowadzenia uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Żelechlinek na lata 2024 – 2030

Opracowanie i realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej jest zadaniem własnym Gminy wynikającym z art. 6 ust. 2 pkt 1) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j.Dz. U. z 2024 r. poz. 424, poz. 834).

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Żelechlinek na lata 2024 – 2030 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały, określa sposób realizacji zadań własnych Gminy Żelechlinek, o których mowa w art. 6 ust. 2 w/w ustawy.

Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Żelechlinek na lata 2024 – 2030 jest konieczne z uwagi na zmianę ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j.Dz. U. z 2024 r. poz. 424, poz. 834) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”(Dz. U. z 2023 r. poz. 1870).

W Programie na lata 2024 – 2030 przewidziano kontynuację zadań realizowanych w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Żelechlinek na lata 2022 – 2026.

Mając na względzie powyższe – podjęcie w/w uchwały jest konieczne i w pełni uzasadnione.